

अतिविपन्न नागरिक स्वास्थ्य उपचार सहायता कोष संचालन कार्यविधि २०७७(संसोधन सहित)

प्रस्तावना

सूर्योदय नगरपालिका भित्रका अति विपन्न परिवारका नागरिकहरूको स्वास्थ्य उपचारमा आर्थिक सहायता उपलब्ध गराई स्वास्थ्य उपचारलाई सहज बनाउदै आर्थिक विपन्नताको कारण स्वास्थ्य उपचार गर्न नसकेका विरामीहरूलाई स्वास्थ्य सेवाका लागी अस्पताल सम्म पुर्याई तत्काल मृत्यूबाट जोगाई पीडादाई जीवनलाई सरल र सहज बनाउन कानूनी व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा २ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नगरकार्यपालिकाबाट “अति विपन्न तथा जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य उपचार सहायता कोष सञ्चालन कार्यविधि,२०७७”स्वीकृत गरी लागु गरिएको छ ।

परिच्छेद- १

नाम र परिभाषा

१)संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

क) यस कार्यविधिको नाम अति विपन्न नागरिक स्वास्थ्य उपचार

सहायता कोष सञ्चालन कार्यविधि २०७७ रहेको छ ।

ख) योकार्यविधि नगरकार्यपालिका बैठक बाट पारित भएपछी तुरुन्त लागू हुनेछ ।

२) परिभाषा: यस कार्यविधिमा

१)नगरपालिका भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकालाई सम्झनुपर्छ ।

२) प्रमुख भन्नाले सूर्योदय नगर पालिकाको प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ ।

३) उप-प्रमुख भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाको उप प्रमुख लाई सम्झनु पर्छ ।

४) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत भन्नाले भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत लाई सम्झनुपर्छ ।

५) वडा अध्यक्ष भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाकोचौधै वटा वडाको वडा अध्यक्षलाई सम्झनुपर्छ ।

६) अति विपन्न नागरिक भन्नाले दफा ३ को उपदफा ३ बमोजिमको समितिले सिफारिस गरेको वा नेपाल सरकारले जारी गरेको गरिब परिवार परिचय पत्र वाहक विपन्न नागरिकलाई सम्झनुपर्छ ।

साथै नेपाल सरकारले तोके बमोजिम वार्षिक आम्दानी एक लाख भन्दा कम भएको, शिक्षा तथा स्वास्थ्यमा पहुच नभएको नभएको परिवारका सदस्यलाई अति विपन्न नागरिक सम्झनु पर्छ ।¹

७) कडा रोग भन्नाले मुटुरोग, मृगौला रोग, क्यान्सर रोग, पार्किन्सस, अल्जाईमर्स,स्पाइनल इन्जुरी, हेड ईन्जुरी, सिकलसेल एमोनिया रोगहरूलाईसम्झनुपर्छ ।

८) अन्य रोग भन्नाले दम, फोक्सो रोग, मधुमेह, महिलाको पाठेघर खस्ने,मानसिक रोग जस्ता रोगहरूसम्झनुपर्छ ।

परिच्छेद -२

आर्थिक सहायता

३. अति^२ विपन्न परिवारलाई आर्थिक सहायता दिने (१) आर्थिक रुपले विपन्न नागरिकले दफा २ को (८)मा उल्लेख भए बमोजिमका रोगको उपचार गराउँदा निम्नानुसारको आर्थिक सहायता प्राप्त गर्नेछन् .

क) कडा रोगको लागि अधिकतम वार्षिक त्रिस हजार मात्र ।

ख) अन्य रोगको लागि अधिकतम वार्षिक दश हजार मात्र ।

ग) १. एन्टीजिन/पि.सि.आर. परिक्षणको सम्पूर्ण शुल्कमा सहायता दिन सक्ने ।

¹ दोस्रो संसोधनबाट संसोधन गरिएको ।

² दोस्रो संसवधनबाट थप गरिएको ।

२. चिकित्सकको सल्लाह बमोजिम आइसोलेशन तथा क्वारेन्टाइनमा राख्नु पर्ने, संक्रमितहरूलाई सो को व्यवस्थापनमा लाग्ने सम्पूर्ण खर्चमा आर्थिक सहायता दिन सक्ने ।^३
- घ) निम्नानुसारका लक्षित समूहका नागरिकहरूलाई आर्थिक सहायता दिन सक्ने छ ।^४
१. अति विपन्न परिवारका नागरिक/असाहाय/असंगठित क्षेत्रका श्रमिकहरू ।
  २. ७० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकहरू र ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरू ।
  ३. अपाङ्गता भएका नागरिकहरू (रातो र निलो परिचय पत्र प्राप्त गरेका नागरिकहरू) ।
  ४. कोभिड-१९ रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारमा प्रत्यक्ष रूपमा खटिने चिकित्सक, स्वास्थ्य कर्मी, कर्मचारी, जनप्रतिनिधि र महिला स्वास्थ्य स्वयम सेवीकाहरू ।
  ५. कुपोषित बालबालिकाहरू SAM cases
  ६. कोभिड-१९ को संक्रमणबाट मृत्यु भएका नागरिकको परिवारलाई वडा सिफारिसको आधारमा रु. १००००(अक्षरेपी दश हजार मात्र) उपलब्ध गराउने निर्णय भयो ।
- २) अति^५ विपन्न नागरिकले औषधि उपचार बापत आर्थिक सहायता माग गर्दा निम्न कागजातहरूपेश गर्नुपर्नेछ -
- क) नेपाली नागरिकताको प्रतिलिपि,
- ख) रोग पहिचान भएको चिकित्सकको प्रिस्क्रिप्सन,
- ग) विरामी अति^६ विपन्न नागरिक भएको व्यहोरा खुल्ने प्रमाण,
- घ) यस कार्यविधिको अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा वडा समितिको निर्णयको प्रतिलिपि सहित^७ सम्बन्धि वडा कार्यालयको सिफारीस
- ङ) आर्थिक सहायता मागको निवेदन
- तर कडा रोग लागेका रोगीहरूले संघीय स्वास्थ्य मन्त्रालयले उपलब्ध गराएको र नगरपालिकाले स्वास्थ्य विमा गराएको रोगीहरूले यो सुविधा पाउने छैनन् ।
- ३) अति^८ विपन्न नागरिकहरूलाई औषधि उपचारका लागि आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने प्रयोजनका लागि निर्णय तथा सिफारिस गर्न नगरपालिकामा देहाय बमोजिमको सिफारिस समितिरहनेछ ।
- क) नगरपालिका प्रमुख- अध्यक्ष
- ख) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत - सदस्य
- ग) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या विकास समितिको संयोजक- सदस्य
- घ) आर्थिक प्रशासन शाखा - सदस्य
- ङ) नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव
- ४) उपदफा (३) बमोजिमको समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ-
- क) ^९आर्थिक सहायताका लागि दिएको निवेदन संकलन गर्ने,
- ख) खण्ड (क) अनुसार पेश भएका कागजातहरूको अध्ययन गरी दफा ३ बमोजिमको आर्थिक सहायताको रकम निर्णय तथा सिफारिस गर्ने,
- ग) सिफारिस गरिएको आर्थिक सहायताको विवरणको अभिलेख राख्ने,
- घ) सिफारिस गर्दा एउटा व्यक्तिको लागि बर्षमा एक पटक मात्र सिफारिस गर्ने,

^३ प्रथम संसोधनबाट थप गरिएको ।

^४ प्रथम संसोधनबाट थप गरिएको ।

^५ दोस्रो संसोधनबाट थप गरिएको ।

^६ दोस्रो संसोधनबाट थप गरिएको ।

^७ दोस्रो संसोधनबाट थप गरिएको ।

^८ दोस्रो संसोधनबाट थप गरिएको ।

^९ "विपन्न नागरिकले" भन्ने शब्द दोस्रो संसोधनबाट हटाइएको ।

- ५) अति¹⁰ विपन्न नागरिकलाई स्वास्थ्य उपचारका लागि यस कार्यविधि बमोजिम दिइने आर्थिक सहायता उपचार अघि वा उपचार हुँदै गर्दा वा उपचार पछि पनि दिन सकिने छ ।
- ६) समितिको बैठक अध्यक्षको आदेशमा सदस्य सचिवले बोलाउनेछ ।
- ७) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

परिच्छेद-३ कोषको स्थापना तथा सञ्चालन

४. **कोषको स्थापना:** १) नगरपालिकाबाट यस कार्यविधि बमोजिम अति विपन्न नागरिकको उपचारको लागि वितरण गरिने आर्थिक सहायताका लागि एउटा कोष रहनेछ, जसमा देहाय बमोजिम रकम रहने छ ।
- क) नगरपालिकाको वार्षिक बजेट मार्फत उक्त शिर्षकमा खर्च हुने गरी स्वीकृत रकम,
- ख) विदेशी तथा विदेशी दातृ निकायबाट प्राप्त हुने रकम ।
- ग) स्थानीय सरकार तथा नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम,
- घ) कोषलाई अन्य विभिन्न स्रोतबाट प्राप्त हुने रकम
- २) उक्त कोषमा जम्मा भएकोरकमको संचालन प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
- ३) उक्त कोषमा जम्मा भएको रकम अति¹¹ विपन्न नागरिकको उपचार प्रयोजनका लागि दिइने आर्थिक सहायता बाहेक अन्य प्रयोजनका लागि खर्च गरिनेछैन । तर विपद व्यवस्थापन ऐन अन्तर गत परिभाषित विपतबाट पिडित अति विपन्न परिवारको उपचार प्रयोजनकोलागि खर्च गर्न बाधा पर्ने छैन ।

- ५) **कोषको रकम प्रयोग गर्न नपाइने:** १) कोषमा जम्मा भएको रकम देहायको प्रयोजनका लागि प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- क) नियमित प्रशासनीक कार्यको लागि खर्च गर्न,
- ख) सरकारी वा गैर सरकारी पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई तलब, भत्ता वा अन्य सुविधाउपलब्ध गराउन,
- ग) अति¹² विपन्न नागरिकको उपचार प्रयोजनका लागि दिइने आर्थिक सहायता बाहेक अन्य कुनै पनि किसिमको चन्दा,
- पुरस्कार, उपहार वा आर्थिक सहायता उपलब्धगराउन,
- घ) कुनै किसिमको गोष्ठी, अन्तरक्रिया वा सभा सम्मेलन गर्न, गराउन

- ६) **कोषको लेखा परीक्षण:** १) कोषको आय व्ययको लेखा प्रचलित कानूनबमोजिम गरिनेछ ।

परिच्छेद -५ विविध

- ७) **विवरण राख्ने:** १) यस कार्यविधि बमोजिम भुक्तानी भएको रकम भुक्तानी पाउनेको विवरण देहायको ढाँचामा राख्नुपर्नेछ ।
- २) बिरामीको नाम, थर, ठेगाना र सम्पर्क नम्बर तथा अति¹³ विपन्न परिवारको व्यहोरा खुल्ने विवरण
- ३) नागरिकताको विवरण

¹⁰ दोस्रो संसोधनबाट थप गरिएको ।

¹¹ दोस्रो संसोधनबाट थप गरिएको ।

¹² दोस्रो संसोधनबाट थप गरिएको ।

¹³ दोस्रो संसोधनबाट थप गरिएको ।

४) रोग पहिचान सम्बन्धि विवरण

५) उपचारको विवरण

८) **कार्यविधिको संशोधन:** यस कार्यविधिलाई संशोधन गर्न आवश्यक देखिएमा समितिको सिफारिसमा कार्यपालिकाले संशोधन गर्न सक्नेछ ।

९) **खारेजी र बचाउ:** १) यस कार्यविधिमा व्यवस्था भएका बिषयहरूप्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वत अमान्य हुनेछ ।

२) यस अघि नगरपालिकाबाट अति विपन्न नागरिक स्वास्थ्य उपचार सामाजिक सहायताकोष अन्तरगतवितरणभए गरेका सम्बुपूर्ण रकम यसै कार्यविधि बमोजिम वितरण भएको मानिनेछ ।

अनुसुची - १¹⁴

अति विपन्न नागरिक आवेदन तथा सिफारिस फारम

श्री सूर्योदय नगरपालिका,
फिक्कल, ईलाम

देहाय वमोजिम विवरण भरी विपन्न नागरिक औषधी उपचार सहूलियतका लागि अनुरोध गर्दछु ।

१	वैयक्तिक: विरामीको नाम: उमेर लिङ्ग: ठेगाना: स्थायी जिल्ला पालिका: वडा नं. ; परिवार संख्या: घर मूलिको नाम:- परिवार संख्या: .....परिवार सदस्यको नाम (क).....(ख)..... (ग).....(घ)..... (ङ).....अन्य भए क्रमश थप गर्ने ।	
२	आयस्रोत: .....(विवरण खुलाउने) परिवारको वार्षिक आमदानी:- एक लाख भन्दा कम भएको	
३	शिक्षा तथा स्वास्थ्यमा पहुँच नभएको... ☐	
४	जग्गा जमिन (क्षेत्रफल र स्थान समेत) - भौतिक संरचना: (घर/टहरा आदिको संख्या: कच्ची / पक्की:) - सवारी साधन: - बैंक मौज्दात: - सुन चाँदि: - नगद:	
५	संलग्न कागजातहरू:(क) विरामीको नागरिकताको प्रतिलिपी (बालकको हकमा जन्म दर्ताको प्रतिलिपी) (ख) रोग निदान भएको प्रेस्क्रिप्सन (ग) वडा समितिको निर्णयको प्रतिलिपी (बहुमत सदस्यले निर्णय गरेको हुनुपर्ने)	

¹⁴ दोस्रो संसोधनबाट थप गरिएको ।